

Bộ Lĩnh mồ côi cha từ thuở nhỏ.

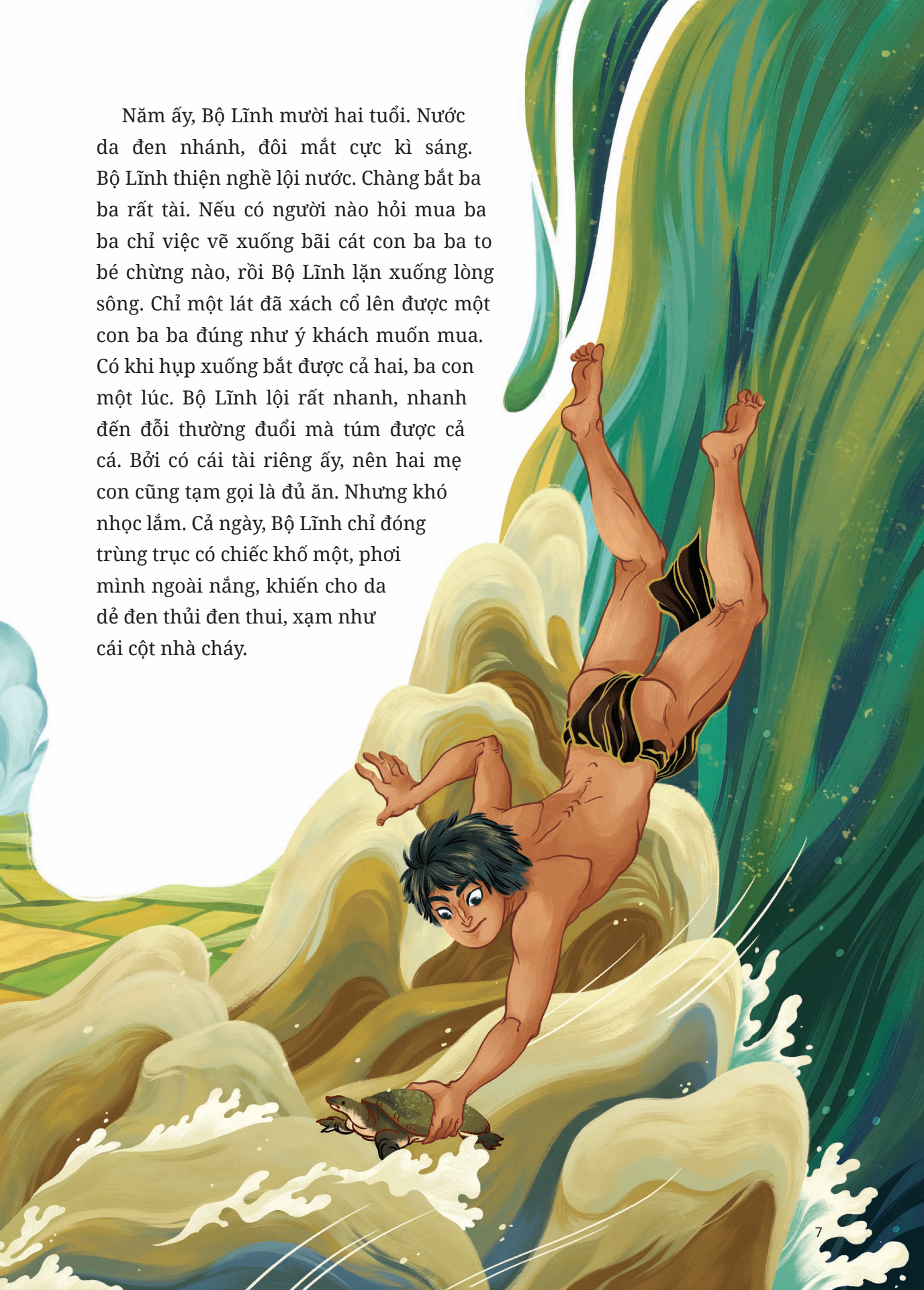
Quan Thứ sử châu Hoan là Đinh Công Trứ – người sinh ra Bộ Lĩnh – mất đi, thì Bộ Lĩnh theo mẹ là Đàm Thị về Đại Hoàng ở với ông ngoại là Đàm Viên Ngoại. Cho đến năm Bộ Lĩnh lên mười hai tuổi thì Đàm Viên Ngoại cũng mất. Hai mẹ con phải đem nhau về Đại Hữu là quê hương của ông Đinh Công Trứ.

Bấy giờ họ Đinh ở Đại Hữu phần nhiều đều nghèo, không có gì. Chỉ duy một người em của Đinh thứ sử là Đinh Thúc Dự là người giàu có nhất vùng. Nhưng nếu ông nhiều của vào bậc nhất thì cái tính keo kiệt, bần thủ của ông cũng phải kể lên hạng trên hết mọi người. Thành ra, mang tiếng là có một ông chú đại phú, Bộ Lĩnh và mẹ trở về Đại Hữu vẫn phải vất vả cực nhọc làm lụng để kiếm miếng ăn như những người nghèo nàn khác. Đàm Thị thì khâu thuê vá mướn. Bộ Lĩnh đi câu cá, bắt ba ba để bán lấy tiền.

Năm ấy, Bộ Lĩnh mười hai tuổi. Nước da đen nhánh, đôi mắt cực kì sáng. Bộ Lĩnh thiện nghề lội nước. Chàng bắt ba ba rất tài. Nếu có người nào hỏi mua ba ba chỉ việc vẽ xuống bãi cát con ba ba to bé chừng nào, rồi Bộ Lĩnh lặn xuống lòng sông. Chỉ một lát đã xách cổ lên được một con ba ba đúng như ý khách muốn mua. Có khi hụp xuống bắt được cả hai, ba con một lúc. Bộ Lĩnh lội rất nhanh, nhanh đến nỗi thường đuối mà túm được cả cá. Bởi có cái tài riêng ấy, nên hai mẹ con cũng tạm gọi là đủ ăn. Nhưng khó nhọc lắm. Cả ngày, Bộ Lĩnh chỉ đóng trùng trục có chiếc khố một, phơi mình ngoài nắng, khiến cho da dẻ đen thui đen thui, xạm như cái cột nhà cháy.

Một ngày kia, Thúc Dự có việc phải ra bờ sông, trông thấy Bộ Lĩnh đang lặn hụp ngoi ngóp ở giữa dòng nước. Ánh mặt trời chiếu xuống nước nóng như hun. Lấy làm ngạc nhiên, ông gọi Bộ Lĩnh vào bờ mà hỏi rằng:

- Làm gì mà trời nắng trang thế này, mà lặn lặn hụp hụp ở ngoài giữa sông thế?

- Thưa chú, cháu lặn bắt ba ba để bán lấy tiền nuôi mẹ cháu.

Động lòng thương hại, Thúc Dự bảo cháu:

- Thế thì có bữa mà chết toi sớm. Về bảo với mẹ mà nói rằng nếu muốn mà được ăn làm tử tế thì cho mà sang ở với tao, tao sẽ dạy mà nghề nghiệp đúng đắn.

Bộ Lĩnh dạ một tiếng rồi chạy tuốt về lều.

Cậu thuật lại những lời của chú vừa nói cho mẹ nghe. Đàm thị mừng thầm. Bà cho rằng Thúc Dự đã biết hối mà thương mẹ con bà. Sáng hôm sau, hai mẹ con đưa nhau đến nhà Thúc Dự sớm.

Thúc Dự cho Đàm thị ba sào vườn hoang ở cuối làng để lấy nơi khai khẩn làm kế sinh sống. Còn Bộ Lĩnh, ông bắt ở giúp việc cho ông. Đàm thị tạ ơn Thúc Dự rồi trở về. Tuy ba sào vườn chẳng được lợi lộc gì mấy nổi, mà vườn lại còn là vườn bỏ hoang, nhưng Đàm thị cũng vui lòng nhận sự giúp đỡ đó của Thúc Dự. Một người keo bản mà làm phúc được như thế cũng là hào phóng lắm rồi. Đàm thị cố cây sâu, cuốc bẫm, khiến cho mảnh vườn không có giá trị gì, rau cỏ cũng nảy nở tốt đẹp. Từ đó, sự mưu sống hằng ngày của bà tạm đỡ vất vả.

Bộ Lĩnh ở giúp việc cho chú. Cậu cũng không biết mình sẽ “giúp” được những “việc” gì. Bởi xưa nay vốn chẳng biết một nghề ngỗng nào. Trừ những việc lặn, việc hụp và việc bắt ba ba. Mà những nghề ấy, ở đây hẳn không thích hợp, cậu cũng phân vân lắm. Khi xuống đến nhà dưới, trông thấy mấy con trâu, Bộ Lĩnh đoán chừng rằng chú sẽ cho ta học đi cày. Nhà lắm ruộng, trâu chỉ để đi cày. Và trong nghề nông, chỉ có việc đi cày là khó, phải học tập lâu.

Hôm sau, ăn cơm sáng xong, Thúc Dự bảo Bộ Lĩnh:

– Tao xem cái tọng mày và cơm cũng còn phải cần người dạy, chưa thể vác nổi một cái cày, mang nổi một con trâu ra đồng được. Giờ tao hãy cho mày một việc nhẹ nhàng. Mỗi buổi chiều đánh ba con trâu này ra ngoài Thung Lau cho chúng ăn cỏ. Phải trông nom cho cẩn thận. Không được để trâu gặm bậy bạ vào lúa má của người ta mà làng bắt khoán. Không được cho trâu đi ăn xa lắm. Mỗi lần về, phải vỗ bụng xem trâu đã ăn no chưa. Nếu bụng nó hãy còn óc ách chưa được chắc, phải cắt cỏ thêm cho nó. Tao dặn bấy nhiêu điều, nếu không theo được hoàn toàn thì cứ mỗi điều sơ xuất, ăn ba mươi trượng vào mông. Nghe rõ chưa?